

Valmentavasta valmiiksi -hanke

Valmentavasta valmiiksi -hanke

Seminaari
4.6.2018

Seminaarin ohjelma

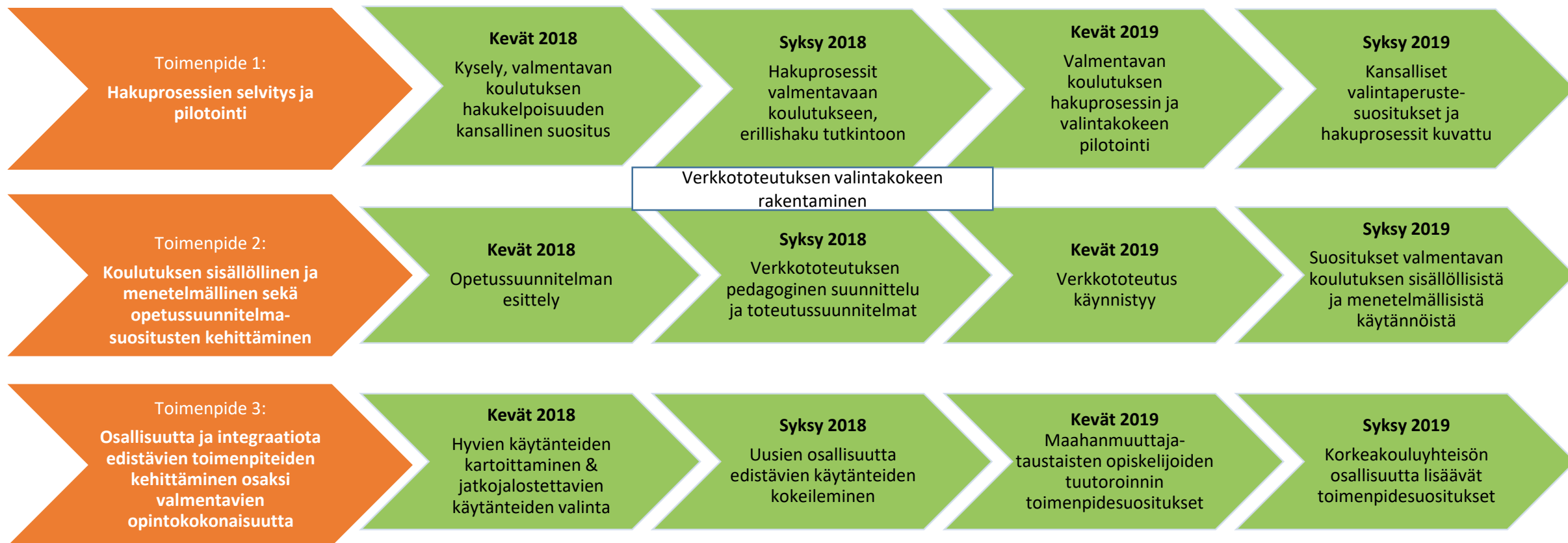
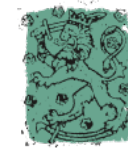

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OHJELMA

klo 9.00 - 9.30	Ilmoittautuminen ja kahvi
klo 9.30 - 9.40	Tervetuloa, Heidi Stenberg, projektijohtaja, Metropolia AMK
klo 9.40 - 10.20	Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen valintaperuste suositukset, Marko Borodavkin / Outi Lemettinen, Metropolia AMK
klo 10.20 - 11.00	Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia, Tiina Hirard, Turku AMK
klo 11.00 - 11.40	Hyvät käytänteet maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osallisuuden edistämiseksi korkeakouluyhteisössä, Paavo Raappana, Karelia-ammattikorkeakoulu
klo 11.40 - 12.00	Yhteenveto, Heidi Stenberg, Metropolia AMK
klo 12.00 - 13.00	LOUNAS (omakustanteinen)
klo 13.00 - 14.15	Ilmiötyöpaja: Valintakoe ja hakuprosessi Kahvi
klo 14.15 - 15.15	Ilmiötyöpaja: Valmentavan koulutuksen verkkototeutus
klo 15.15 - 15.50	Ilmiötyöpaja: Kummiopiskelijatoiminta
klo 15.50 - 16.00	Työskentely syksyllä, Heidi Stenberg, projektijohtaja, Metropolia AMK

Projektin aikataulu

Toimenpide 1

Hakuprosessien selvitys ja pilotointi

Hakuprosessien selvitys ja pilotointi - Kevät 2018

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

TOIMENPIDE 1: Marko Borodavkin, Outi Lemettinen, Elisa Manninen ja Heidi Stenberg

Kaikkiaan kyselyyn tuli vastauksia N= 12.

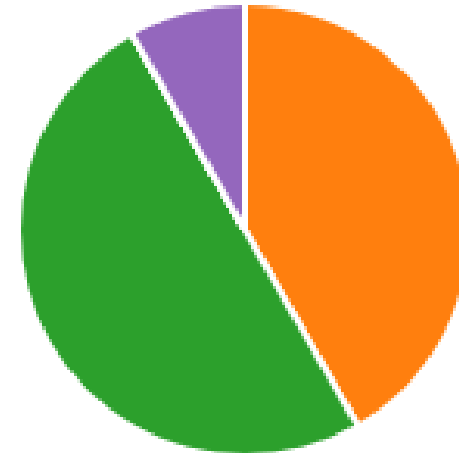
Valmentavan koulutuksen hakukelpoisuusksriteereitä

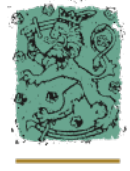
6. Valmentavaan koulutukseen hakeutuvilta on edellytetty suomen kielen osaamista tasolla

Lisätietoja

● A1	0
● A2	5
● B1	6
● B2	0
● suomen kielen osaamista ei ol...	1

Millaista valintamenettelyä valmentavan koulutuksen hakuprosessissa on aiemmin käytetty?

7. Valmentavaan koulutukseen valinta on perustunut

Lisätietoja

● todistusarvosanoihin perustuva	0
● valintakokeeseen	9
● sekä todistusarvosanoihin että...	1
● muu, mikä	2

Kommentteja valmentavan koulutuksen valintaperusteista

8. Kerro vielä tarkemmin organisaatiosi valmentavan koulutuksen valinta- ja hakuperiaatteista (esim. mitä asioita valintakokeessa on mitattu ja millä menetelmillä, onko ollut erillinen suomen kielen koe, mihin valitut haku- ja valintamenetelmät perustuvat / ovat perustuneet)?

" Vaikka lomakkeessa onkin kysytty aikaisempaa koulutusta, korkeakoulukelpoisuutta ei ole aina pidetty edellytyksenä koulutukseen osallistumiselle. Kokemuksemme mukaan suuri osa valmentavan koulutuksen opiskelijoista hakeutuu tutkintokoulutukseen polkuopintojen kautta, jolloin korkeakoulukelpoisuutta ei vaadita myöhemmässäkään vaiheessa"

" Hakukelpoiset pyydetään kielikokeeseen, jossa mitataan suomen kielen kirjallinen taito ja tämän jälkeen yksilöhaastatteluin suullinen taito. Kielikokeiden pisteiden perusteella hakijat laitetaan järjestykseen ja sisään otetaan noin 16-20 parasta vuodesta riippuen."

" Sekä haku- että valintamenetelmien keskeisin tarkoitus on ollut seuloa kiinnostuneiden joukosta sellaiset hakijat, joilla on realistiset mahdollisuudet edetä valmentavasta koulutuksesta korkeakouluopiskelijoiksi. Tästä syystä hakijoilta edellytetään hakukelpoisuutta korkeakouluun"

Millaisia valintaperusteita valmentavan koulutuksen hakuprosessissa on aiemmin käytetty?

“Peruskoulun jälkeiseen ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen, VALMAAan on oma hakunsa. Valman tavoitteena on, että valmentavan koulutuksen jälkeen hakeudutaan suorittamaan ammatillista perustutkintoa. Valintaperusteina on, että hakija on suorittanut peruskoulun, eikä hän ole suorittanut aiemmin ylioppilastutkintoa, ammatillista tutkintoa tai korkeakoulututkintoa (Suomessa tai ulkomailla) taikka valmentavaa koulutusta.”

*“On suositeltavaa, että hakijalla on **yleinen korkeakouluopintoihin vaadittava hakukelpoisuus**. Tämä tarkoittaa, että sinulla tulee olla esimerkiksi joku seuraavista toisen asteen tutkinnoista:*

- *lukion päättötodistus/ylioppilastutkinto*
- *toisen asteen ammatillinen tutkinto (esim. merkonomi, lähihoitaja) tai*
- *ulkomainen tutkinto, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.*
- *Joissain tapauksissa harkinnanvaraista valintaa voidaan käyttää, mikäli hakijan tietojen ja taitojen katsotaan riittävän korkeakouluopintoihin, vaikka muodollinen tutkinto puuttuu.”*

Ehdotus valmentavan koulutuksen hakukelpoisuus- kriteereistä

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajille, joiden tavoitteena on hakea opiskelemaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon Suomessa.

Koulutuksen pääpaino on korkeakouluopinnoissa tarvittavan suomen kielen vahvistamisessa sekä yleisten opiskelutaitojen ja alakohtaisen osaamisen kehittämisessä.

Valmentava koulutus ei anna suoraa pääsyä tutkinto-opiskelijaksi, vaan tutkintokoulutukseen on haettava joko yhteis- tai erillishaun kautta. Lisätietoa yhteishausta <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/yhteishaku/korkeakoulujen-yhteishaku/> ja erillishausta <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/ammattikorkeakoulujen-erillishaut/>.

Hakija on hakukelpoinen, jos hänellä on

- suomalainen lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto*
- suomalainen toisen asteen ammatillinen tutkinto*
- ulkomainen tutkinto, joka asianomaisessa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin*
- ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto*
- viranomaispäättös pakolaisstauksesta**

Opinnoissa edellytetään suomen kielen vähimmäistaitotasoa B1.

* jos hakija on pakolainen tai pakolaiseen rinnastettavassa asemassa, eikä hän voi todistaa tutkintoaan asiakirjoin, hänen tulee toimittaa pakolaisstatuksestaan kertova viranomaispäättös (turvapaikkapäätös tai oleskelulupa suojelun perusteella) koulutodistustensa sijaan. Viranomaispäättös on toimitettava kaikkien hakukohteiden hakijapalveluihin.

- Ovatko hakukelpoisuuskriteerit valmentavalle koulutukselle hyvät/huonot? Perustele miksi näin?
- Mitä muuttaisit hakukelpoisuuskriteereissä ja miksi?
- Tarvitaanko tarkempia ohjeita erikoistilanteisiin ja mitä ne voisivat olla?

Toimenpide 2

Koulutuksen sisällöllinen ja menetelmällinen
sekä opetussuunnitelmasuosittelusten
kehittäminen

Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksset

1. Opetussuunnitelman kuvaus

1. Koulutuksen kuvaus
2. Tavoitteet
3. Pedagogiset toimintatavat
4. Arviointi

2. Opetussuunnitelman rakenne

3. Opintojaksokuvaukset

1. Koulutuksen kuvaus

Valmentava koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisille henkilöille, joiden tavoitteena on hakea opiskelemaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon Suomessa. Edellytyksenä koulutukseen osallistumiselle on suomen kielen [vähimmäistaitotasoa B1](#) sekä korkeakoulukelpoisuus*.

Koulutuksen kokonaislaajuus on 30 opintopistettä ja kesto 6 kuukautta. Koulutus koostuu yleisestä kaikille opiskelijoille yhteisestä opintojaksosta sekä eri ammattialoihin painottuvista moduuleista ja monialaisesta moduulista.

Koulutuksen sisällöissä painottuvat suomen kieli sekä ammattialakohtaiset tai yleiset korkeakouluopiskeluun valmentavat opinnot. Lisäksi koulutukseen sisältyy matematiikan ja englannin kielen opintoja. Kaikkien sisältöjen kohdalla korostuvat akateemiset taidot kuten opiskelu- ja digitaidot sekä suomalaisen korkeakouluopiskelun tuntemus.

2. Tavoitteet

Valmentavan koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa valmiudet edetä korkeakouluopintoihin ja menestyä opinnoissaan. Koulutuksen tavoitteena on kehittää taitoja, joita tarvitaan ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opinnoissa sekä korkeakoulujen valintakokeissa:

- itseohjautuvuus ja vastuullisuus opinnoissa,
- oman oppimisen ja opitun asian reflektointi,
- oman mielipiteen ilmaiseminen ja kriittisyys,
- korkeakoulujärjestelmän ja -toimintatapojen tuntemus,
- yhteisöllisten toimintatapojen ja esim. ryhmätyötaitojen kehittyminen,
- erilaisten lukutekniikkojen ja monilukutaidon kehittyminen,
- erilaisten tekstityyppien tuntemus ja kyky ymmärtää ja laatia korkeakouluopiskelussa ja työelämässä tarvittavia tekstejä,
- suomen kielen taidon kehittyminen taitotasolle B2,
- peruslaskutoimitusten hallinta ja
- taito ymmärtää ja hyödyntää englanninkielistä materiaalia sekä kommunikoida englanniksi erilaisissa kirjallisissa ja suullisissa viestintätilanteissa.

3. Pedagogiset toimintatavat

Koulutus on mahdollista suorittaa joko lähi- tai verkko-opiskeluna. Kaikissa toteutuksissa on tärkeää opiskelijan aktiivisuus ja vastuunotto omasta oppimisesta.

Opetusta voidaan räätälöidä opiskelijan oman osaamisen ja tarpeiden mukaisesti esim. erilaisten moduulien, erilaisten tasoryhmien sekä erilaisten pedagogisten toimintatapojen avulla. Suomen kielen opetus integroidaan vahvasti muihin opittaviin sisältöihin.

Koulutuksen pedagogiset toimintatavat perustuvat esim. yhteisöllisyyteen, aktivoiviin oppimis- ja opetusmenetelmiin ja työelämälähtöisyyteen. Lisäksi pyritään edistämään valmentavan koulutuksen opiskelijoiden integroitumista osaksi korkeakouluyhteisöä esim. mahdollistamalla tutustuminen tutkintokoulutuksen opetukseen.

4. Arviointi

Opiskelijan osaamista arvioidaan monipuolisesti eri arviointimenetelmien ja -kriteerien avulla. Arviointi on jatkuvaa ja oppimista tukevaa eikä se painotu ainoastaan opintojaksojen tai moduulien loppuun.

Arviointia tehdään eri näkökulmista: opettaja-, vertais- ja itsearviointi. Arviointi on osa opiskelijan ohjaamista, ja arvioinnin tavoitteena on, että opiskelija tiedostaa ja osaa arvioida omaa osaamistaan sekä tietää, miten kehittää sitä edelleen.

Opetussuunnitelman rakenne

Opintojaksot	Laajuus (yht. 30 op)	Opiskelukaudet (kesto 6 kk)					
Kaikille yhteiset opinnot							
Valmiudet korkeakouluopintoihin	5	●					
Alakohtaiset/monialaiset opinnot							
Liiketalouden ala ja suomen kieli 1	5		●				
Liiketalouden ala ja suomen kieli 2	5			●	●		
Liiketalouden alan matematiikka	5			●	●		
Liiketalouden ala ja suomen kieli 3	5					●	●
Liiketalouden alan englanti	5					●	●

Valmiudet korkeakouluopintoihin

Tavoitteet:

Opiskelija tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan opintojensa suunnittelussa. Opiskelija tietää, millaisia opiskelu- ja suomen kielen taitoja sekä digitaalista osaamista korkeakouluopinnoissa tarvitaan sekä osaa kehittää näitä taitoja omalla kohdallaan. Opiskelija osaa toimia verkko-oppimisympäristössä ja verkkoneuvottelussa sekä hyödyntää pilvipalveluita tiedon työstämisessä ja jakamisessa. Opiskelija osaa etsiä pääkohdat erilaisista korkeakoulussa tarpeellisista teksteistä (opetussuunnitelmista, ammattilehtien artikkeleista ja opiskelumateriaaleista) sekä pystyy ymmärtämään ja kirjaamaan muistiin pääkohdat myös puhutusta kielestä. Kieliopinnojen taitotaso on B1.1.

Sisällöt:

Opintojaksolla tutustutaan suomalaiseen korkeakoulujärjestelmään, korkeakouluihin oppimisympäristönä sekä laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS). Opintojaksolla perehdytään verkkoympäristöjen käyttöön, opinnoissa käytettäviin digityökaluihin, erilaisiin opiskelutekniikoihin sekä valmentavien opintojen opintopolkuvaihtoehtoihin. Kieliopinnoissa keskitytään korkeakouluopiskeluun liittyvään sanastoon ja totutellaan lukemaan ja ymmärtämään asiatekstejä. Lisäksi harjoitellaan kuullun ymmärtämistä, muistiinpanojen tekemistä ja tiedonhakua sekä opetellaan tunnistamaan erilaisia tekstilajeja. Opiskelijalle annetaan myös työkaluja oman suomen kielen taitonsa kehittämiseen itsenäisesti sekä harjoitellaan opiskelua verkossa.

Opintojaksokuvaukset (esimerkkinä liiketalous)

Liiketalouden ala ja suomen kieli 1

Tavoitteet:

Opiskelija tietää perusasioita liiketalouden alasta Suomessa. Opiskelija tuntee ja osaa käyttää liiketalouden yleisimpiä käsitteitä sekä tunnistaa liiketalouden ammatillisia tehtäväalueita. Kieliopin taitotaso on B1.1 - B1.2.

Sisällöt:

Opintojaksolla tutustutaan suomalaisen yhteiskunnan toimintaan ja liiketalouteen osana sitä, liiketalouden keskeisiin käsitteisiin sekä tiedonlähteisiin. Hankitaan perustietoa yrityksistä ja organisaatioista sekä viranomaisten roolista liike-elämässä. Opintojaksolla opiskellaan ammatillista sanastoa ja vahvistetaan kieliopin keskeisiä rakenteita.

Opintojaksokuvaukset (esimerkkinä liiketalous)

Liiketalouden ala ja suomen kieli 2

Tavoitteet:

Opiskelija laajentaa liiketalouden alan ja käsitteiden tuntemustaan. Opiskelija tiedostaa ammatillisen kielen tilanteisen vaihtelun työelämän suullisissa ja kirjallisissa viestintätilanteissa. Opiskelija tuntee ja ymmärtää erilaisia liiketalouden alan tekstejä. Kieliopinotojen taitotaso on B1.2.

Sisällöt:

Opintojaksolla tutustutaan suomalaisiin yrityksiin ja organisaatioihin sekä yrityksen toimintoihin. Lisäksi laajennetaan ammatillista sanastoa sekä harjoitellaan kielen tilanteista vaihtelua, tutustutaan kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin sekä ammatillisen kielen tyypillisiin piirteisiin.

Opintojaksokuvaukset (esimerkkinä liiketalous)

Liiketalouden ala ja suomen kieli 3

Tavoitteet:

Opiskelija syventää liiketalouden alan ja käsitteiden tuntemustaan sekä suomen kielen taitojaan niin, että hän pystyy osallistumaan kirjalliseen ja suulliseen vuorovaikutukseen liiketalouden alan korkeakouluopinnoissa. Opiskelija pystyy tuottamaan selkeää, jäsentynyttä ja sidosteista puhetta ja tekstiä liiketalouteen liittyvistä aiheista. Kieliopinnojen taitotaso on B1.2 - B2.

Sisällöt:

Opintojaksolla tutustutaan yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan kuten oman osaamisen tunnistamiseen ja markkinointiin. Opiskelussa keskitytään kehittämään taitoja, joita tarvitaan sekä kyseisen alan valintakokeissa että korkeakouluopiskelussa. Kieliopinnoissa syvennetään liiketalouden alan sanaston ja suomen kielen rakenteiden tuntemusta.

Opintojaksokuvaukset (esimerkkinä liiketalous)

Liiketalouden alan matematiikka

Tavoitteet:

Opiskelija hallitsee tyypillisten liiketalouden alan matemaattisten perustehtävien ratkaisemisen. Opiskelija oppii tunnistamaan erityyppiset matemaattiset ongelmat ja osaa valita oikean ratkaisutavan kuhunkin tehtävään. Opiskelija saa rutiinia ja luottamusta matemaattisista tehtävistä suoriutumiseen.

Sisällöt:

Opintojaksolla käsitellään prosenttilaskun perusteet ja niiden soveltaminen erilaisiin liiketalouden alan tilanteisiin, verrannollisuus sekä ensimmäisen asteen yhtälöiden ja liiketalouteen liittyvien sanallisten tehtävien ratkaiseminen. Opintojakson aikana perehdytään sekä laskimen tehokkaaseen käyttöön että päässä laskutaitojen kehittämiseen.

Opintojaksokuvaukset (esimerkkinä liiketalous)

Liiketalouden alan englanti

Tavoitteet:

Opiskelija pystyy kommunikoimaan ymmärrettävästi erilaisissa liiketalouden alan englanninkielisissä kirjallisissa ja suullisissa viestintätilanteissa. Opiskelija kartuttaa omaa englannin kielen osaamistasoaan ja pystyy hyödyntämään alan korkeakouluopinnoissa englanninkielistä lähdemateriaalia.

Sisällöt:

Opintojaksolla kerrataan englannin perusrakenteita, harjoitellaan liiketalouden alalle ominaisia suullisia ja kirjallisia viestintätilanteita ja lisätään opiskelijan rohkeutta käyttää englantia. Keskeistä on selkeän, johdonmukaisen ja helppolukuisen tekstin tuottaminen tekstityypistä riippumatta. Opintojakson suullisissa ja kirjallisissa harjoituksissa keskitytään liiketalouden alan teemoihin, alan käsitteisiin ja erilaisiin työelämätilanteisiin. Lisäksi kehitetään vieraan kielen opiskelutekniikoita (esim. ammattialan tekstien lukeminen ja sanaston opiskelu).

Toimenpide 3

Osallisuutta ja integraatiota edistävien
toimenpiteiden kehittäminen osaksi
valmentavien opintokokonaisuutta

Mikä tilanne tällä hetkellä? – Ulkomaalaisten opiskelijoiden integraatiota edistävät hyvät käytännöt

Hyviä käytänteitä kartoitettu kyselyllä kevään 2018 aikana. Vastauksia yhteensä 13 ammattikorkeakoululta.

- Valmentavan koulutuksen opiskelijoiden tutustumisjaksot ja vierailut työelämään
- Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden säännölliset ohjaussessiot
- Maahanmuuttajaopiskelijoiden vertaistukiryhmät
- Monikulttuuriset ja -kansalliset opintojaksot & projektit
- Kutsut tapahtumiin ja teemaviikoille monikielisesti
- Perehdytysjaksot asumisesta ja elämisestä Suomessa
- Monikulttuuriset ruokaillat
- Kummiopiskelijatoiminta
- Vastavuoroiset opiskelijahaastattelut
- Kehittämishankkeisiin kannustaminen
- Ystäväperhetoiminta
- Yhteiset liikuntavuorot
- Monikulttuurisuuden avoin materiaalipankki

Hyvät käytänteet laajempaan käyttöön – jatkojalostus yleiseksi toimintamalliksi

Toimenpiteessä 3 on ryhdytty jatkojalostamaan seuraavia toimintamalleja

1. Valmentavan koulutuksen ja tutkinto-opiskelijoiden yhteiset opintojaksot & projektit
2. Kummiopiskelijatoimintamalli
3. Verkko-opo & verkkotuutoroinnin toimintamalli (tukee toimenpiteen 2 valmentavan koulutuksen verkkototeutusta)

Toimintamallien pilotointi hankkeen toteuttaja-ammattikorkeakoulujen valmentavissa koulutuksissa. Alkaen syksystä 2018.

Osallisuuden edistämisen haasteet

Kyselyssä tiedusteltiin myös haasteita, jotka ovat hidastaneet osallisuutta edistäviä toimintoja.

- Yhteisen kielen puute
- Yhteistyö suomenkielisten ryhmien kanssa on heikkoa
- Suomalaisten opiskelijoiden haluttomuus vieraiden kielten puhumiseen
- Kiinnostuksen puute kotikansainvälistymiseen
- Innostus yhteistyöhän on opettaja- ja opiskelijakohtaista
- Erilaiset valmiudet korkeakouluopintoihin
- Erot opiskelukulttuurien välillä
- Harjoittelupaikkojen vähyyys suomea ei äidinkielenä puhuville
- Resurssien vähyyys: toimintaa pääosin hankkeiden kautta
- Yleinen kieli- ja kulttuuritietoisuuden puute
- Ohjauksen ja resurssien puute kulttuuri- ja uskontoeroihin liittyvissä kysymyksissä
- Yhteistyö ei muodostu luonnollisesti
- Monikansalliset ryhmät eivät ole automaatio

Heidi Stenberg, projektijohtaja
heidi.stenberg@metropolia.fi

Puh. 040 535 3388

Outi Lemettinen, projektisuunnittelija
outi.lemettinen@metropolia.fi

Puh. 050 370 8120